

Posudek diplomové práce

Bc. Simona Brožíková „*Simulace živých organismů v digitálním umění a jejich estetické inspirace*“

Praha: FHS UK, 2011

1) Problém vlastního vymezení tématu a smyslu práce

Autorka si vybrala téma, ve kterém se pokouší o teoretickou, respektive estetickou reflexi dílčího úseku jinak velmi rozsáhlé a aktuální oblasti současného umění realizujícího se na rozhraní umění a vědy. Původním námětem práce bylo uvedení spontánně a dynamicky se rozvíjející umělecké tvorby inspirované možnostmi umělého života (*artificial life*) do vztahu s tradičními estetickými postoji a hodnoceními. Jinak řečeno, vlastní technický či technologický princip tohoto uměleckého přístupu pravděpodobně ještě nerozhoduje o vizuálním charakteru použitého znakového systému, který tak může projevovat různé skryté afinity. Odvahu takového záměru musí nutně provázet dvojí nebezpečí. Jednak problém, jak relativně úplně a jasně vymezit východiska pro zapojení tradičních nástrojů estetiky, jednak lze v daném rozsahu práce očekávat přítomnost neúplných a nehotových soudů, které by ovšem měly být rozpoznány a vyznačeny pro případné další fáze zkoumání.

2) Otázka metodičnosti přístupu

Autorka se v takto relativně obecně a hermeneuticky pojaté práci musela vyrovnat s otázkou přijatelného, nicméně zdárně omezeného východiska. Vědoma si omezení katedrové estetiky se pokusila na počátku připomenout širší rámec vizuální kultury a jejího zkoumání (Filipová – Rampley). Logickou podporu pochopitelně později hledala jak ve formalistických estetikách (Worringer) nebo v estetikách, které se vyrovnávaly s podněty darwinismu (Callois), tak se do svých úvah snažila zahrnout myslitele, kteří sledovali estetická hodnocení v projevech živých forem (Portmann, Haeckel). Aktivní pozice podobných přístupů k estetice je patrná i v současnosti a sahá od mezinárodně vlivných proklamací astronoma Barrowa až k tuzemským pracím biologa a ekologa Stibrala.

Autorka si stanovila vcelku jasnou představu o smyslu práce, která při shrnutí určitého množství existujících uměleckých projektů (Latham, Sommerer a Mignonneau, Sims, Angheleddu) měla poukázat na styčné i diferencující okolnosti vědeckého a uměleckého zájmu o růst a vývoj.

Přestože je patrné, že je autorka tématem osobně velmi zaujata, zachovávala k uváděným hypotézám stálý odstup, který zaručoval pozici vědecké nezaujatosti.

Struktura textu má jasné a přehledné členění, autorka postupovala logicky a proporčně adekvátně.

3) Věcné poznámky

Práce prokazuje schopnost vyhodnotit zkoumaný materiál, představit ho v požadovaných souvislostech a najít potřebné nástroje pro vysvětlení jeho podoby. Autorce se podařilo poměrně přijatelně rozlišit tři hlavní směry tematizované sledovanými uměleckými díly – odhalování, respektive reprezentace principů v organickém materiálu, které nutno podotknout vede nezřídka ke sledování druhového vývoje organismů, dále reprezentace růstu organismů a naposledy reprezentace quazi-organických tvarů. V této souvislosti je ovšem třeba poznamenat, že např. projekt *Tierra* od Thomase Raye je vědecký a nikoliv umělecký. To nás

přivádí k jedné z problematických stránek práce – její malé odvaze přijmout nějaké kritérium pro určení děl jako uměleckých. Přinejmenším šlo odkázat třeba jen k institucionálním teoriím umění (určitou variantou je přístup Rona Millera), ke kognitivním teoriím, kdy rozvíjení dialogu mezi inovativně a autonomně vytvořenými tvary a tvary upevněnými tradicí rozšiřuje naše možnosti nových pojetí světa nebo k hedonistickým teoriím, podporujícím umělecká díla jako podporující náš estetický zájem (respektive umožňují ztotožnění se s organickým – Worringer).

Neodhalil jsem žádné vážné prohřešky ve formálních náležitostech práce.

4) Hodnota pramenů a poznámkového aparátu

Literatura, která podpořila autorčino tázání, byla vybrána v přijatelném rozsahu a v dostatečném záběru, a to od knih vymezujících pole estetiky (Jůzl, Zuska, Perniola, Chvatík) nebo zamýšlejících se nad původem jejího vymezení (Barrow, Berenson, Stibral), přes přehledové knihy o umění nových médií (Bentkowska-Grau, Kafel, Stocker-Sommerer-Mignonneau, Rusnáková, Wilson), zdrojů teorií nových médií (Lévy, Lunenfeld, Manovich), až ke speciálním zdrojům o umění umělého života (Brooks – Maes, Deussen, Drucker, McHaney).

Citační norma byla vždy náležitě respektována, literatura je zapsána bibliograficky správným způsobem (nakladatelství Barrister & Principal je s krátkým „a“ ve druhém slově). Poznámkový aparát je užíván technicky správně.

Autorka nepodcenila ani hodnotu doprovodného obrazového materiálu, který náležitě dokumentuje oblast sledovaného zájmu.

Grafická úprava bakalářské práce naplňuje požadované standardy.

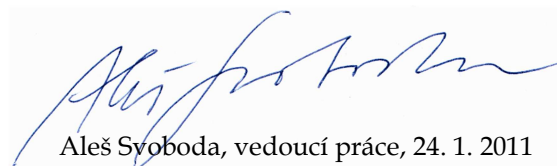
5) Jazyková stránka práce

Po jazykové stránce se mi práce jeví jako patřičně vyzrálá. Používaný jazyk je dostatečně komplexní, nicméně není dotčena jeho srozumitelnost. Z gramatického hlediska bývá bohužel občas nerespektována interpunkce u vložených vět.

6) Závěrečné hodnocení

Práce rozhodně prokázala samostatnost autorky při sledování vědecky relevantního problému a schopnost nalézt odpovídající metodu i teoretickou oporu v dosavadních pracích. Autorka prokázala široký rozhled, především po zahraničních zdrojích dotýkajících se dané oblasti. Je totiž také nutné ocenit, že dané téma není zatím v tuzemských podmínkách podstatným způsobem rozvinuto. Práci by ovšem pravděpodobně prospělo větší soustředění na specifické problémy vymezeného digitálního umění umělého života a omezení některých nadbytečných diskurzů do dějin počítačů či estetiky.

Práci navrhuji k obhajobě, moje hodnocení je „velmi dobře“.

Aleš Syoboda, vedoucí práce, 24. 1. 2011